

Hållbarhet växer som trend -fler och fler väljer medvetet

Alltfler begrepp och trender pekar åt ett och samma håll. Hållbart samhälle, cirkulär ekonomi, Vagga till vagga, Slow fashion, Gemensamt ägande, Downshifting, är bara några exempel på vad som händer i samhället. En omställning är på gång och det är hög tid.

Även om begreppen och trenderna är något olika och siktar in sig på olika områden så har de något gemensamt. Att ta vara på resurser, överväga och agera med hänsyn till miljön och få till stånd en hållbar konsumtion.

Att återanvända, långsiktighet med lång livslängd på produkter, återföra material till ny produktion istället för att bryta/skapa nytt material är exempel på vad begreppen innefattar.

Köpa funktion istället för produkt

Här finns även tankar om att man som konsument ska köpa funktion istället för produkt. En del av detta finns ju redan t.ex. att ha Spotify och få musik över internet istället för att köpa skivor. En bit på vägen till det är också att äga något tillsammans. Att vara fler som äger de saker som man inte behöver så ofta, sparar ju både pengar och material. Detta sätt att tänka blir mer och mer angeläget.

Fler och fler argument kommer

Miljön med klimatförändringar och minskad biologisk mångfald är en orsak. En annan är att det blir brist på fler och fler råvaror eller att det riskerar bli brist på dem. Till dessa råvaror hör sällsynta jordartsmetaller som används inom elektronik som mobiltelefoner, solceller, vindkraftverk, datorskärmar m.m. För att råda bot på detta menar många, att slutna kretslopp med återanvändning och återvinning är en lösning istället för gruvdrift- och intag av nytt material till processen.

Fosfor är ett annat ämne som det riskerar bli brist på. Fosfor ingår i konstgödsel och behövs för att producera mat. Då man insett att det kan bli ont om fosfor i framtiden finns det nu med bland Sveriges miljömål att ta tillvara fosfor bl.a. via matavfallet.

Vatten har även det hamnat på risklistan främst beroende på klimatförändringar och värme. Tillgången på vatten är kritisk för att skördarna ska bli bra. Mat och vattenbrist är en pågående diskussion globalt.

Vad är lösningarna?

För att underlätta söks nya lösningar. Ett exempel är textilfibrer. Bomull är väldigt vattenkrävande i sin produktion och försök pågår för att se om det kan

ersättas med annat material t.ex. skogsfibrer. Forskning och teknik kan bistå oss med specifika lösningar men det löser inte det stora problemet, att vi konsumerar över våra tillgångar. Lösningen på det – finns i en medveten konsumtion där vi återanvänder och återvinner så inget går till spillo.

En framtid utan sopor

I visionen om ett hållbart samhälle finns inga sopor som vi bara kastar och förbränner. Istället handlar vi med tanke på miljön och därmed har vi saker som har längre livslängd, går att laga och som innehåller mindre gifter.

På det sättet minskar vi ner råvaruuttag från naturen, marken med dess ekosystem slipper exploateras och energianvändningen går ner. Vi konsumerar på ett sätt så att resurser varar och finns kvar.

”återvunnet material, bra kvalitet, lång livslängd, går att reparera, fri från farliga kemikalier....”
- önskelista för en medveten konsument

Åt vilket håll ligger det hållbara?

- Framtidsstigen.se visar dig vägen

ÖVERVÄGANDE

Vad ska man tänka på när ett köp kan bli aktuellt? Finns det andra sätt än att köpa, som att hyra, låna, köpa en tjänst? Om jag ska köpa nytt – vad ska jag tänka på?

INKÖP

Om jag ska köpa nytt, vad ska jag tänka på i affären? Vilka märkningar ska jag titta efter, hur det är förpackat är något som är bra att veta när man väl står i affären.

KONSUMTION

Hur ska det förvaras, hanteras för att hålla så länge som möjligt? Varans livslängd är ju avgörande för hur snabbt en ny behövs. Ju längre livslängd – desto mer resurser sparas, eftersom det nya exemplaret inte behövs.

AVYTTRING

Förr eller senare vill vi göra oss av med varan. Vilka frågor kan vi då ställa oss för att se till att den återanvänds eller återvinns?

Framtidsstigen är en hemsida vi utvecklat för att underlätta och ge svar på olika frågor som uppstår. Den följer de steg vi har innan vi bestämmer oss för att handla. Från funderingen och övervägandet, till att vi köper det för att användas under en viss tid till vi avyttrar det. Genom hela denna process finns det frågor vi kan ställa oss som underlättar att börja agera hållbart.

Shopping som livsstil?

Svenska folket sparar potentiellt 1,6 miljoner ton växthusgaser enbart genom begagnat handeln på Blocket.

Med potentiellt avser antagandet att varje såld vara ersätter produktionen av en likvärdig vara samt avfallshanteringen av en vara.

Under 2011 annonserades det ut varor värda 254 miljarder kronor enbart på Blocket.

När man räknar på undvikna utsläpp så omfattar detta

- råmaterialutvinning
- materialproduktion
- tillverkning
- avfallshantering

Även om det nu har kommit trender där ett second hand mode växt fram så är det fortfarande många som väljer att köpa nytt. Att shoppa har under en längre tid blivit en del av vår livsstil. Vi använder det på olika sätt som avkoppling, ett sätt att umgås, ha roligt eller som ett sätt att uttrycka sig själv via de varor vi köper. Men visst låter det lite konstigt att det är avkopplande att trängas i affärer med andra? Eller att lägga pengar på något som vi egentligen inte behöver? Att handla bara för att det är på modet eller en ny trend?

Under shoppandet finns det tydligen andra drivkrafter. Vi lägger ner mycket tid på att hitta oss själva via varor, skapa oss själva, visa oss själva och andra att vi finns till. Lite undrande blir ju frågan då hur mycket vi tänker på vad vi egentligen behöver och vilken funktion det ska ha.

Om det inte är funktionen vi handlar för, så riskerar vi att hela tiden behöva handla mer och mer, eftersom vi aldrig blir nöjda. Och det kommer att förbruka jordens resurser.

Hur handlar du?

Hösten kommer och du vill köpa en varm jacka. Du går runt i affärerna och tittar. Jackor från höstens trender är riktiga snygga. Fast lite för dyra kanske... speciellt de med riktigt vinterfoder och huva. De billigare ser inte alls roliga ut. Varma, men i helt fel färg och stil. Till slut hittar du en jacka som är riktigt snygg. Precis den nya stilen, det är bara det att den verkar lite tunn kanske.... Men lagom i pris. Ingen huva som kan fällas upp, men den sitter väldigt bra, det ser du i spegeln. Det blir helt enkelt en häftig hösttouch på dig.

Vilken jacka väljer du?

En med hyfsat pris, snygg men som inte helt lever upp till vad du behöver. Eller en som kommer att hålla dig varm men som inte alls är lika trendig och dessutom dyrare. Vilket går först – funktion eller utseende?

En av de frågor vi alltmer måste ställa oss som konsument, är vad konsumtionen betyder för oss. Vad beror våra val på? Mode, trender, symboler, pris – eller funktion och praktiska argument. Om vi köper mode och saker som fungerar sämre praktiskt – tröttnar vi inte fortare på det då? Behöver vi inte gå och handla en gång till, när varan av olika anledningar gör oss missnöjda? Vilka konsekvenser får det för miljö och vår plånbok?